

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.305/2025/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Lohn Ügyvédi Iroda

ügyvédi iroda címe

Az alperesek:

I. r. alperes I. rendű

I. r. alperes címe

II. r. alperes II. rendű

I. r. alperes címe

Az alperesek képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda I. és II. rendű alperes képviseletében

ügyvédi iroda1 címe

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

27.P.20.819/2025/9.

A fellebbezést benyújtó fél:

I. és II. rendű alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét részben megváltoztatva a II. rendű alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 96.520 (kilencvenhatezer-ötszázhusz) forintra leszállítja.

A II. rendű alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét 15.750 (tizenötezer-hétszázötven) forintra leszállítja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 47.250 (negyvenhetezer-kétszázötven) forint kereseti illetéket.

Egyebekben az ítéltábla az ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 152.400 (százötvenkétezer-négyszáz) forint másodfokú perköltséget és az államnak 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az illeték megfizetése e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés szempontjából releváns tényállás szerint a felperes az Integritás Hatóság elnöke, az alperesek pedig az országos elérésű sajtószerv szerkesztősége, illetve kiadója.

[2] 2025. január 18-án az I. rendű alperes weboldalán cikk jelent meg „Fotón az Integritás Hatóság vezetőjének több száz négyzetméteres »nem villája« és a hozzátartozó birtok” címmel. Az írás az alábbiakat is tartalmazza:

[3] „A gyanú szerint közpénzből épült az Integritás Hatóság vezetőjének birtokát körbevevő kerítés, így értelemszerűen sokan kíváncsiak, hogy milyen nem villát rejtene a falak. A Magyar Nemzet most felvételeket közölt az impozáns települési birtokról, ami felperes szerint nem is létezik. Pedig szép nagy épület, nehéz nem észrevenni. (lead)

[4] Nem villában lakik – ezt állította pénteki sajtótájékoztatóján az Integritás Hatóság elnöke, felperes, akit egy nappal korábban hivatali visszaéléssel és hűtlen kezeléssel gyanúsított meg a Központi Nyomozó Főügyészség (KNYF).”

[5] „Mint ismert, a főügyészség gyanúsítottként hallgatta ki az Integritás Hatóság elnökét. A vonatkozó jogszabály alapján az Integritás Hatóság központi költségvetési szerv, amelynek elnökét a miniszterrel azonos juttatások illetik meg. Ennek megfelelően – egyebek mellett – egy hivatali gépkocsi személyes használatára jogosult. Az Integritás Hatóság az elnök gépkocsihasználatára egy felső kategóriás gépkocsit bérelt.

[6] A megalapozott gyanú szerint a hatóság elnöke emellett egy másik gépjárművet is bérelhetett az Integritás Hatóság vagyonának terhére. A szintén felsőkategóriás autót többnyire az elnök - hatósággal munkaviszonyban nem álló, így gépjármű használatra sem jogosult – felesége magáncélokra használta.”

[7] A felperes valótlannak tartotta „A gyanú szerint közpénzből épült az Integritás Hatóság vezetőjének birtokát körülvevő kerítés”, valamint „A Magyar Nemzet most felvételeket közölt az impozáns települési birtokról, ami felperes szerint nem is létezik” állításokat.

[8] Az alperesektől az alábbi helyreigazító közlemény közzétételét kérte:

[9] „Valótlannul állítottuk, hogy felperesl, az Integritás Hatóság elnökével szembeni gyanú részét képezi, hogy közpénzből épült a birtokát körülvevő kerítés, illetve valótlannul állítottuk, hogy közpénzből épült a felperes birtokát körülvevő kerítés. Valótlannul állítottuk, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnöke szerint a települési ingatlan nem is létezik.

[10] A valóság ezzel szemben az, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnökével szembeni gyanúnak nem képezi részét, hogy közpénzből épült a birtokát körbevevő kerítés, és nem is épült közpénzből e kerítés, illetve, hogy felperes, az Integritás Hatóság elnöke nem tagadta a települési ingatlan létezését, és nem állította, hogy szerinte az nem is létezik.”

[11] Az alperesek a kifogásolt szövegrészeket nem igazították helyre.

[12] A felperes előzetes kérelemmel azonos tartalmú helyreigazító közlemény eredeti megjelenéssel hasonló módon, a cikk elérhetőségének időtartamában való közzétételére kérte az alperesek egyetemleges kötelezését; kérte továbbá a II. rendű alperes marasztalását a per költségeiben, mely a megbízási szerződés alapján felszámított 180.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjnak felelt meg.

[13] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítását és a felperes marasztalását célozta. Ez utóbbit a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 17/2024.

(XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) alapján számolt 4 ügyvédi munkaórának megfelelő perköltséggént számították fel.

[14] Az érdemi védekezés fellebbezéssel érintett része szerint a cikkben csak egyszer szerepel, hogy a felperes birtokát körbevevő kerítés közpénzből épült, annak kétszeres helyreigazítása nem kérhető. Való tény, hogy a kerítést nem a felperes, hanem a hivatal finanszírozta. A cikkben nem a büntetőjogi terminológia, hanem a köznapi szóhasználat szerint értelmezendő a „gyanú” kifejezés; azt úgy kell érteni, hogy gyanús, feltételezhető a kerítés közpénzből való megépülése.

[15] A felperes közszereplői minőségénél fogva fokozottan köteles tűrni a személyét érintő kritikus állításokat, különös tekintettel az ellene indult, kiemelt közérdeklődést kiváltó büntetőeljárásra.

[16] A valóság feltüntetésére vonatkozó kérelem azért alaptalan, mert a helyreigazítás megértéséhez, értelmezéséhez nem szükséges.

[17] Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. rendű alperest, hogy a szerkesztésében álló pestisracok.hu internetes portálon 5 napon belül, a 2025. január hó 18. napján „Fotón az Integritás Hatóság vezetőjének több száz négyzetméteres ’nem villája’ és a hozzátartozó birtok” című cikk címe alatt, a leadje előtt, a cikk eredeti megjelenéssel azonos módon, a cikk elérhetőségének időtartamában, de legalább 30 napig jelentesse meg az alábbi közleményt:

[18] „Helyreigazítás

[19] Valótlanul állítottuk, hogy a gyanú szerint közpénzből épült felperes, az Integritás Hatóság vezetőjének birtokát körülvevő kerítés”.

[20] Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[21] A II. rendű alperest a felperes javára 108.300 forint + áfa perköltség, az állam javára 24.000 forint illeték megfizetésére kötelezte. A felperest 12.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára.

[22] Az alkalmazott jogszabályok körében idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (1) bekezdését, a

496. § (1) és (3) bekezdését, valamint a 496. § (1) bekezdését.

[23] Ismertette a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. pontját, a PK 15. számú állásfoglalás I. pontját, valamint egyes eseti döntéseket.

[24] A felperes közszereplői minőségének alapvető jelentőséget tulajdonított. Megítélése szerint az alkotmánybírósági gyakorlat értelmében a véleménynyilvánítás szabadsága és a közéletet érintő ügyek nyilvánossága és szabad megvitatása elsőbbséget élvez a közszereplők jóhírnévhez fűződő személyiségi jogaihoz képest, melyre tekintettel a közszereplők fokozott súllyal kötelesek tűrni a személyüket érintő állításokat.

[25] Idézte a 7/2014. (III. 7.) számú AB határozat indokolásának [50] bekezdését, a 13/2014. (IV. 18) AB határozat indokolásának [41] bekezdését, és a 34/2017. (XII. 11.) AB határozat indokolásának [50] bekezdését.

[26] Az első kifogásolt közlést tényállításnak minősítette, amely az átlagolvasó számára azt a tartalmat hordozza, hogy a felperes házát körülvevő kerítés teljes egészében közpénzből épült, mely körülmény a felperes ellen indult büntetőeljárás alapját képező „gyanú” része.

[27] Erre következtetett abból, hogy a felperessel szembeni „gyanú” a lead legelső – leghangsúlyosabb, figyelemfelkeltésre leginkább alkalmas – szava, gondolata; hogy a cikk

lead alatti első mondata kifejezetten tartalmazza, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség hivatali visszaéléssel és hűtlen kezeléssel gyanúsította meg a felperest.

[28] A két gondolatot az átlagolvasó logikusan összekapcsolja, függetlenül attól, hogy a cikk utolsó bekezdése tartalmazza az ügyészségi gyanúsítás tényleges okát (jogellenes gépkocsihasználat). Az átlagos olvasási szokásokra tekintettel az olvasóknak csak egy része jut el ennek elolvasásáig (jellemző olvasási szokás a címek és a cikkek elejének „pásztázása” és csak a figyelmet felkeltő írások végigolvasása). Az utolsó mondatban nincs visszautalás arra, hogy a cikk elején jelzett „gyanú” (a kerítés közpénzből épült) kívülesik a hivatalos gyanúsításon.

[29] Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a közszereplő megítélését, hitelességét alapvetően érinti az ellene folyó büntetőeljárást érintő valamennyi tényállítás. Ebből következik, hogy a vele szemben felmerült gyanúra vonatkozó valótlan tényállításokat nem köteles tűrni.

[30] Az I. rendű alperes meg sem kísérelte állítása bizonyítását, és azt semmilyen további peradat sem támasztja alá. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kerítés közpénzből finanszírozása valótlan tényállítás.

[31] A kifogásolt közlést egyszer tartalmazza a cikk, így elegendő egyszer megfogalmazva helyreigazítani. Az elsőfokú bíróság a helyreigazítás szövegét ehhez igazodóan határozta meg.

[32] A második kifogásolt szövegrész helyreigazítására irányuló kérelmet elutasította. Mellőzte a való tények közlését, mert a valótlan állítást helyreigazító közlemény önmagában is kellő tájékoztatást nyújt az olvasóknak.

[33] A perköltségről a Pp. 499. § (1) bekezdése és a 83. § (2) bekezdése figyelembevételével rendelkezett.

[34] A felperes 2/3 arányú pernyertességét állapította meg, erre tekintettel osztotta meg a költségeket a felek között.

[35] Az ítélet ellen az I. és II. rendű alperes fellebbezett.

[36] Kérték az ítélet részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, és a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását.

[37] Ez utóbbit az Ükr. 3. § (2) bekezdése alapján, áfával emelt összegben kérték megállapítani. A fellebbezés elkészítésére fordított ügyvédi munkaórát 4 órában jelölték meg.

[38] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdésének *c)* és *d)* pontjaira alapították.

[39] Kifejtett jogi álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését. Az elsőfokú bíróság a kifogásolt közléseket tévesen minősítette, emiatt a jogszabályt sértő módon kötelezte az I. rendű alperest helyreigazítás közzétételére.

[40] Az elsőfokú ítélete indokolásának [24] bekezdésében inadekvát módon állapította meg, hogy a büntetőeljárás megindítására alapot adó gyanúra vonatkozó valótlan tényállítást a felperes nem köteles tűrni. Ilyen közlést a cikk nem tartalmazott. A fellebbezéssel érintett közlést kontextusában értelmezve ugyanis azon a kifejezésen, hogy „a gyanú szerint”, nem a jogi terminológia szerinti gyanút kell érteni. A cikk írója ezen közléssel a Magyar Nemzet írására kívánt hivatkozni, a Magyar Nemzet „gyanúja”, értesülései szerint ugyanis közpénzből épült kerítés felperes birtoka körül.

[41] Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) a Couderc és Hachette Filipacchi Associés kontra Franciaország [Application no. 40454/07. (2015)] ügyben hangsúlyozta a sajtó provokatív szerepének fontosságát, különösen abban a

tekintetben, hogy feltárja, és a nyilvánosság tudomására hozza azokat az információkat, amelyek alkalmasak arra, hogy társadalmi vitát indítsanak el.

[42] Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben ténykérdés mind a kerítés léte, mind finanszírozásának forrása. A kerítés létezését a felperes is elismerte mind keresetében, mind pedig az általa 2025. január 17-én tartott sajtótájékoztatón. Az is ténykérdés, hogy a kerítést nem ő finanszírozta magánvagyonából, hanem az Integritás Hatóságot terhelte a kerítés költsége. Az Integritás Hatóság pedig az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény 2. § (1) bekezdése értelmében központi költségvetési szerv. Emiatt az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte a tényállást, és a perbeli adatokkal szemben állapította meg, hogy az I. rendű alperes meg sem kísérelte állítása bizonyítását.

[43] A fellebbezők idézték a PK 12. számú állásfoglalásnak a tartalom értelmezésére vonatkozó szempontjait, továbbá a 3217/2020. (VI. 19.) számú AB határozat megállapításai közül azt, hogy a politikai viták keretében elhangzott állítások főszabályként még akkor is véleménynyilvánításként értelmezendők, amennyiben formálisan, a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával tényállításnak értékelhetők.

[44] A sajtóban megjelenő közéleti értéktételek tekintetében a retorikai túlzások alkalmazása megengedett, amennyiben azok a véleménynyilvánítás keretein belül maradnak. A bíróságok nem a közlés „arányosságát” vizsgálják, hanem azt, hogy a közölt vélemény kapcsolódik-e tényszerű alaphoz, és hogy a közlés nem jelent-e tudatos, rosszhiszemű lejáratást.

[45] Az EJEB számos ügyben [pl. Lingens kontra Ausztria, Application no. 9815/82. (1986); Oberschlick kontra Ausztria, Application no. 20834/92. (1997)] hangsúlyozza, hogy közszereplőknek – különösen, ha közpénzekkel gazdálkodnak vagy állami juttatásokat vesznek igénybe – fokozott tűrés kötelezettségük van, és a róluk szóló közéleti vélemények esetén a véleménynyilvánítás szabadsága elsőbbséget élvez, még akkor is, ha a közlés sértőnek vagy túlzónak tűnik. Az újságíró tehát nemcsak jogosult, hanem társadalmi felelőssége okán köteles is következtetéseket levonni és azokat nyilvánosságra hozni, ha az adott kérdés közérdeklődésre tart számot.

[46] A kereset megítélése szempontjából kiemelt szerepe van a felperes személyének és a sajtóközlemény közügy kategóriájába tartozó témájának. A felperes fokozott tűrés kötelezettséggel terhelt közszereplő, illetve a magasabb tűrés küszöböt már maga a cikk közügy jellege is megalapozza.

[47] Az EJEB egyezményértelmezésében „a közszereplést vállaló személyeknek vállalnia kell azt is, hogy mind a sajtó, mind pedig a szélesebb közvélemény figyelemmel kíséri minden szavukat és cselekedetüket, így nagyobb türelmet kell tanúsítaniuk a kritikai megnyilvánulásokkal szemben” [Lingens-ügy, valamint Castells kontra Spain, Application no. 11798/85. (1992)].

[48] A véleménynyilvánítás szabadsága kiemelten védett alkotmányos érték, különösen abban az esetben, amikor a közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közéletben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A demokratikus társadalom létezésének és fejlődésének nélkülözhetetlen eleme a közügyek vitatása, amely feltételezi a különböző politikai nézetek, vélemények kinyilvánítását, a közhatalom működésének bírálatát {3052/2022. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [42]}. A közügyek vitája, azaz a szólásszabadság fokozottan védett köre meghatározásának fókuszában mindenekelőtt az a kérdés áll, hogy a megszólaló valamely társadalmi, közéleti kérdésben fejtegette-e ki nézeteit.

[49] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „valamennyi közéleti párbeszéd igényt tarthat a közéleti vitákat és a közügyek vitatását megillető alapjogi védelemre”. A közéleti véleménynyilvánításra vonatkozó alkotmányos szempontok eszerint egyfelől tágabb körben lehetnek irányadók, mint a közhatalom gyakorlóit vagy a hivatásszerűen közszereplést vállalókat érintő vélemények köre, másfelől viszont nem állítható, hogy a közéleti szereplőket érintő bármely - köztük a közügyekkel semmilyen kapcsolatban nem álló - közlést e szempontok szerint kell megítélni {14/2017. (VI. 30.) AB határozat, Indokolás [27] és [47]}.

[50] Az alperesek végkövetkeztetése szerint a közszereplő felperesnek a vélemény szabadság erősebb oltalma alapján fokozott türelmet kell tanúsítania, így a kifogásolt közlés vonatkozásában sajtó-helyreigazítás eredménnyel nem kérhető.

[51] A felperes az ítélet fellebbezett részének helybenhagyását és az alperesek perköltségben marasztalását indítványozta. Költségeit az Ükr. 2. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjai alapján számította fel azzal, hogy a jogi képviselő áfafizetésre köteles. A fellebbezési ellenkérelem szerkesztésére és benyújtására 3 ügyvédi munkaórát fordított, a felmerült másodfokú költség 120.000 forint + áfa.

[52] A „gyanú szerint” fordulat – kontextusából következően – a sajtóban felmerülő különböző lapértékesülésekre és valótlan tényekre utal. A bíróság logikusan levezette, hogy a valótlan tényállítás az átlagolvasók által leginkább olvasott „lead” első gondolata, mely alatt közvetlenül szerepel a Központi Nyomozó Főügyészség hűtlen kezelés és hivatali visszaélés miatti gyanúsítása. Ebből az átlagolvasó arra következtet, hogy a kerítésépítés része a gyanúsításnak.

[53] Az elsőfokú eljárásban az alperesek nem védekeztek azzal, hogy a közlés véleménynyilvánítás, arra a másodfokú eljárásban már nincs lehetőségük.

[54] A kerítésnek egy rövid szakaszát újították fel a hatóság forrásaiból, az alperesek viszont a teljes kerítés vonatkozásában fogalmazták meg valótlan állításukat. A bizonyításnak a közlés gyanúra vonatkozó részére kellett volna irányulnia.

[55] A közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el {a 3145/2018. (V. 7.) AB határozat [54], a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [41], a Kúria Pfv.20821/2021/5. számú határozata, Indokolás [27]}. A közügyeket érintő tényállítások esetében a valóság bizonyítása, avagy a valótlanak bizonyult tények esetében a kellő körültekintés tanúsításának igazolása adhat tehát felmentést az alperesek azonban, az előbbi pontokban kifejtettek szerint, a peresített állítás valóságát nem igazolták, valamint azt sem, hogy a valóságról nem tudtak, illetve a valóság felderítése körében kellő gondossággal jártak volna el. A 3/2015. (II. 2.) AB határozat értelmében pedig a sajtót fokozott gondossági kötelezettség terheli, tőlük különösen elvárható, hogy közléseik valóságáról meggyőződjenek, különösen, ha annak témája egy közszereplőt érintő büntetőeljárás. Így állításai nem élvezik a közügyek szabad vitatása biztosítását célzó védelmet.

[56] Az alperesek fellebbezése részben alapos.

[57] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett a második helyreigazítási kérelmet mindkét alperessel, az elsőt a II. rendű alperessel szemben elutasító része, ezért az ítélet vonatkozó részeit a felülbírálat nem érintette.

[58] A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem korlátaiban gyakorolta [Pp. 370. § (1) bekezdése]. A fellebbezés elbírálására a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül került sor.

[59] Az alperesek jogorvoslati kérelme az érdemi döntés részbeni megváltoztatására irányult, érveik a tények minősítését és az elsőfokú bíróság által levont jogkövetkeztetéseket támadták.

[60] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben megállapította, a rendelkezésre álló bizonyítékok az érdemi döntés meghozatalához elegendőek.

[61] A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján végzett felülbírálat eredménye pedig az, hogy az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jogszabályok meghatározásában nem tévedett, azonban az előadott tények és az érvényesíteni kívánt jog alapján a jogi következtetései részben helytelenek.

[62] Az ügy eldöntése szempontjából az ítéltábla a következő alkotmányos és egyéb szempontoknak tulajdonított figyelmet. Jelentősége van annak, hogy a kifogásolt közlések milyen szöveggörnyezetben találhatók, és az írás tartalma a közügyek megvitatásához kapcsolódik-e. Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanis egységes abban, hogy a közéleti közlésekhez fokozottabb alaptörvényi védelem kapcsolódik {az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata, Indokolás [39]}.

[63] A megszólalás jogi megítélésénél – ugyancsak az Alkotmánybíróság által alakított gyakorlat szerint – különbséget kell tenni a tények állítása és az értékítéletek között. A megkülönböztetés alapja, hogy vélemények esetében a hamisság bizonyítása értelmezhetetlen, a bizonyíthatóan hamis tények azonban önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt” {7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]}. Ebből következően pedig „[a] véleményssabadság gyakorlásának határai a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e” {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [40]}.

[64] Az idézett alkotmánybírósi szempontokat a bíróságnak minden olyan jogvitában hivatalból érvényesítenie kell, amelynek alapjogi vonatkozása felismerhető. A szabad véleménynyilvánítás korlátainak adott esetre vonatkozó meghatározásánál pedig figyelemmel kell lenni a 3329/2017. (XII. 8.) és a 13/2014. (IV.18.) AB határozatokban kialakított tesztre.

[65] Ennek során első lépésként azt kell vizsgálni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Második lépésként a bíróságoknak azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e: a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. Végül vizsgálni kell, hogy a korlátozás nem lépte-e túl a véleménynyilvánítás határát: „a véleményssabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja pusztá megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata vagy más jogsérelem okozása” {3329/2017. (XII. 8.) AB határozat, Indokolás [30] – [32]}.

[66] Az Alkotmánybíróság a 23/2019. (VII. 18.) AB határozatában kifejtette, hogy a médiaszolgáltató alkotmányos jogát gyakorolva szabadon tudósíthat a közérdeklődésre számot tartó eseményekről. E szabadsága kiterjed annak meghatározására is, hogy mely eseményekről milyen részletességgel és tartalommal ad tájékoztatást. Amennyiben a sajtóssabadság gyakorlása sérti más alapjogát vagy valamilyen alkotmányos célt, akkor arról kell dönten, hogy a konkrét esetben a sajtóssabadság gyakorlásának vagy az azt korlátozó célnak kell-e inkább teret engednie {Indokolás [19]}.

[67] A Kúria ítélezési gyakorlata szerint a vonatkozó „alkotmánybíróági határozatok és az Európai Emberi Jogi Bíróság ítélezési gyakorlata alapján következtetésnek, véleményt is kifejező, értékítélettel terhelt tényállításnak minősülő közlés esetén is szükséges, hogy azt elegendő ténybeli alap támassza alá. Minél konkrétabb, erőteljesebb a megfogalmazás, annál szorosabb ténybeli kötődése kell, hogy legyen. A közéleti szereplőre vonatkozó, a közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás Ptk. 2:44. §-ával megerősített védelme ugyanakkor magát a közéleti tárgyú megszólalást és a közéleti vita lehetőségét védi, a vélemények, értékítéletek helyességétől függetlenül. Ennélfogva a közügyekkel összefüggően a vékony ténybeli alapon nyugvó, nem okszerűtlen értékítéletek is a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt állnak” (a Kúria Pfv.21056/2019/3. számú ítélete). A Kúria szerint „a sajtószabadság érvényesülésének fontos része az, hogy a sajtó számára adott legyen annak lehetősége, hogy a tudomására jutott tényekből, adatokból következtetéseket vonjon le és erről kifejtse véleményét” (a Kúria Pfv.20849/2020/4. számú ítélete).

[68] Abban a kérdésben, hogy a perbeli cikk közügyet érint-e, a konkrét tartalom és annak tágabb kontextusa együttes értékelésével kell állást foglalni.

[69] A cikk az állami szerv vezetőjének hivatali tevékenységéhez kapcsolódik. Tágabb vonatkozásban az Európai Unió elvárása miatt létrehozott intézmény szerepéről, annak korrupció elleni küzdelemmel, a közpénzek elköltésének átláthatóságával kapcsolatos tevékenységről szóló politikai viták témakörébe illeszkedik. E diskurzushoz azzal kíván hozzájárulni, hogy ismerteti az intézmény vezetőjével szemben felmerült alapos gyanú tárgyát, a bűncselekmények minősítését, a gyanúsított kihallgatásának részleteit és az eljárással összefüggésben ismertté vált tényeket. A közügyhöz kapcsolódó és ahhoz többlettartalmat adó jelleg miatt a megszólalás a véleménynyilvánítás fokozottabb alkotmányos oltalmát élvezi.

[70] Az adott esetben az intézményvezető közfeladatainak ellátása során a nyomozó hatóság bűncselekmény gyanúját észlelte és emiatt nyomozást indított. Az írást az I. rendű alperes két nappal a Központi Nyomozó Főügyészség üggyel kapcsolatos sajtóközleménye után hozta nyilvánosságra.

[71] A hír tehát az államszervezetben közhivatalt betöltő vezetők alkalmasságáról szóló, folyamatosan zajló közéleti vitákhoz kapcsolódik. A diskurzushoz azzal kíván hozzájárulni, hogy ismerteti a felmerült alapos gyanú tárgyát, a bűncselekmények minősítését, a gyanúsított kihallgatásának részleteit és az eljárással összefüggésben ismertté vált tényeket. A közügyhöz kapcsolódó és ahhoz többlettartalmat adó jelleg miatt a megszólalás a véleménynyilvánítás fokozottabb alkotmányos oltalmát élvezi.

[72] Helyzetéből következően a felperes hivatásos közszereplő, tűrési kötelezettsége a konkrét (politikai) témában kinyilvánított véleménnyel szemben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:44. § (1) bekezdés szerint alakul. Ez azt jelenti, hogy az általa tanúsítandó tolerancia magas fokú, közelíti a politikus közszereplő szólásszabadságnak való kitettségét. Rendelkezésre állnak olyan kommunikációs eszközök, amelyek révén a személyével kapcsolatos releváns körülményekről képes a nyilvánosság tájékoztatására. Az adott esetben azt meg is tette, sajtótájékoztatón próbált meg magyarázatot adni a személyével kapcsolatban felmerült kérdésekre. Az előbbi körülmények miatt a közszereplők kategóriájában kevésbé védettnek kell tekinteni.

[73] A másodfokú bíróság megítélése szerint a per eldöntésénél figyelemmel kell lenni arra a körülményre is, hogy a sajtó jelentős engedményekben részesül a más személy nyilatkozatainak tovább-közvetítésével kapcsolatban. Az ítélezési gyakorlat szerint – az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) számos határozatában kifejtettekkel egyezően – az interjúk vizsgálatánál különbséget kell tenni aszerint, hogy a vitatott kijelentések az újságírótól származnak-e, vagy másoktól vett idézetek. Ennek azért

van jelentősége, mert az újságíró megbüntetése amiatt, hogy közreműködik egy másik személy kijelentéseinek terjesztésében, súlyosan hátráltatná a sajtót a közérdekű kérdések megvitatásához való hozzájárulásában [Thoma kontra Luxembourg 38432/97. (2001) 62. bekezdés, Index.hu Zrt. kontra Magyarország 77940/17. (2023) 40. bekezdés].

[74] Az EJEB gyakorlata egyértelmű abban a tekintetben, hogy a közérdekű ügyre vonatkozóan közzétett valótlan információval kapcsolatos felelősség megállapításánál feltétlenül vizsgálni kell a közlő személy eljárását. A felelősség sem a saját nyilatkozat, sem a mástól származó információ tekintetében nem zárható ki. Amennyiben a nyilatkozattevő jóhiszeműen járt el a rendelkezésre álló, általa észszerűen igaznak gondolt információk alapján, tényállítását a véleménynyilvánítás szabadsága abban az esetben is védi, ha utóbb bebizonyosodik, hogy az hamis [Lepojić kontra Szerbia 13909/05. (2007) 77–78. bekezdés].

[75] A hivatásos újságírók hamis állításai akkor védettek, ha jóhiszeműen jártak el annak érdekében, hogy az újságírás etikájával összhangban pontos és megbízható tájékoztatást adjanak a közönség számára [Niskasaari és Otavamedia Oy kontra Finnország 32297/10. (2015) 58. bekezdés].

[76] Az EJEB a sajtószervet terhelő bizonyítási kötelezettséget – közügyek esetében – nem értelmezi szigorúan. A sajtó bizonyos körülmények között pletykákra is támaszkodhat, amennyiben közérdekű ügyekről egyébként elfogadható módon tudósít [Thorgeir Thorgeirson kontra Izland 13778/88. (1992) 65. bekezdés].

[77] A tényállítás formájában közölt értékítélettel (az EJEB megfogalmazásában: értékítélettel terhelt tényállítással) kapcsolatos elfogadhatósági kritérium pedig úgy alakul, hogy a kijelentésnek valamilyen (megfelelő) ténybeli alappal kell rendelkeznie. Az uralkodó jogértelmezés szerint amennyiben a kritikát megalapozó tények száma vagy jellege kellő mértékű, és a megszólalás nem öncélú, az üggyel kapcsolatban kifejtett vélemény nem lépi túl a véleménynyilvánítás megengedett határát.

[78] A fellebbezési eljárásban egy állítást kellett vizsgálni („a gyanú szerint közpénzből épült az Integritás Hatóság vezetőjének birtokát körülvevő kerítés”).

[79] A közlés forrásául a Magyar Nemzet sajtótermékből származó információk, valamint a felperes sajtótájékoztatóján elhangzottak szolgáltak.

[80] Ezért a nyilatkozatokat tovább közvetítő (híresztelő) sajtószerv közlésekkel kapcsolatos felelőssége az előbb felsorolt szempontok szerinti vizsgálatot is igényelte.

[81] Az ítéltábla által elvégzett alapjogi mérlegelés és a fellebbezés korlátai közötti felülbírálat eredményeként megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezési eljárásban vizsgálandó közlést helyesen minősítette valótlan tényállításnak.

[82] Az Alkotmánybíróság által a 3329/2017. (XII. 8.) AB határozatban (Indokolás [30] – [32]) megerősített teszt szerint amennyiben a közlés közügyekben való megszólalásnak minősül, második lépésként a bíróságoknak azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e: ettől függ ugyanis az alkotmányos mércék alkalmazhatósága és az is, hogy adott esetben az Smtv. 12. § (1) bekezdésében meghatározott tényállási elemek fennállnak-e.

[83] A minősítés alapja a szöveg jelentéstartalmának meghatározása. Az ilyen értelmezés arra irányul, hogy az átlagos és észszerű olvasó milyen jelentést tulajdonítana az írásnak. Az átlagolvasó a szöveget nem az egyes részletekre koncentrálva, azok részletező elemzésébe bocsátkozva, hanem jellemzően egyszer és egészében olvassa.

[84] Az online felület olvasójára a hagyományos sajtó olvasójához képest gyorsabb és felületesebb olvasás jellemző. Nem törekszik a szöveg alaposabb elemzésére, a tartalom meghatározásánál leegyszerűsítést alkalmaz. Figyelembe veszi a teljes szöveggörnyezetet, a

szavaknak hétköznapi jelentést tulajdonít és jellemzően az érdektelen kívülálló nézőpontjából, összbenyomása alapján értékeli a közölteket. Az olvasott szöveg megértése, az arra adott reakció jellemzően az első benyomáson alapul és kevésbé marad meg az emlékezetben.

[85] Mindemellett az átlagolvasó a provokatív, erőteljes kifejezéseket képes úgy megítélni, hogy mentes marad azoknak a mondanivalót eltúlzó, illetve azt jelentéktelenítő hatásától is.

[86] A Kúria közzétett határozataiban megjelenő jogértelmezés szerint egy kijelentés megítélésénél nem a felperes szubjektív sértettségérzéséből kell kiindulni, hanem a bíróságnak az „átlagolvasó” (képi tartalom esetében az „átlagnéző”) szempontjából kell értékelnie a kifogásolt közléseket (a Kúria Pfv.21319/2022/5. számú határozata), vagyis azt kell megállapítania, hogy „a közlések az átlagolvasó számára milyen jelentéstartalmat közvetítenek” (a Kúria Pfv.22204/2011/4. számú határozata).

[87] „A gyanú szerint közpénzből épült az Integritás Hatóság vezetőjének birtokát körbevevő kerítés” szövegrészt az elsőfokú bíróság a releváns szempontok alapján értékelte.

[88] Az idézett kijelentést önmagában és összefüggéseiben vizsgálva megállapítható, hogy a cikk szerzője nem a Magyar Nemzet napilap által gyanúsnak tartott körülményként adta közre az információt. Azt a védekezést, miszerint nem a büntetőeljárásban közölt gyanúként kell az állítást értelmezni, éppen a szövegkörnyezet elemei cáfolják.

[89] A rövid cikkben a szerző a leadet követő első bekezdésben ejtett szót a hivatali visszaéléssel és hűtlen kezeléssel meggyanúsított felperesről. Az olvasó ezért azonnal a büntetőeljáráshoz társítja a kerítésépítésről tett állítást.

[90] Az írás ezután az ingatlan adottságait és fizikai jellemzőit tárja fel, kiemelve annak szokatlanul nagy területét („inkább birtoknak neveznénk”, „a telek egy kisebb erdő”, „impozáns épület”, „komplett napelempark”) és a felperes életkörülményeit („méretes úszómedence”, „a család lovat is tart”).

[91] Ezután ismert adatként hivatkozik a főügyészségi kihallgatás tényére és a megalapozott gyanú lényegét ismerteti. A főügyészségi hírben azonban nem szerepelt a kerítés építése és finanszírozása, ilyen tény a felperes sem ismert el a sajtótájékoztatón. Az olvasó további, pontosító adatok hiányában továbbra is úgy értelmezi a „gyanú szerint” szövegrészt, hogy az a büntetőeljárásban közölt gyanúra vonatkozik.

[92] A cikk tehát nem a valóságnak megfelelően közölte a gyanúsítás lényegét. A felperes által helyreigazítani kért szövegrész nem a közpénz elköltésének a gyanúsítás szerinti értékelését tükrözi, mert abban kizárólag a gépkocsihasználattal kapcsolatos tényállás érintett. A felperes pedig sajtótájékoztatóján úgy nyilatkozott a sajtószerveknek, hogy ingatlanát mintegy 100 méteren megerősíttette.

[93] A perben sérelmezett kijelentést ugyan nem lehet a felperes személye elleni indokolatlan támadásként értékelni, mivel az I. rendű alperes célja az volt, hogy tájékoztassa az olvasókat a gyanúsítással kapcsolatos ismert körülményekről, feltárva azokat az információkat, amelyek hozzájárulhatnak a közszereplő hitelességének, közfeladat ellátására alkalmasságának megítéléséhez.

[94] Jelentős peradat azonban az I. rendű alperesnek az információ megszerzésével és a hír tovább-közvetítésével kapcsolatos eljárása. A cikknek a felperes gyanúsításával kapcsolatos része jogi minősítését tekintve híresztelésnek minősül. A közügyekben megvalósított híresztelés az alkotmányos összefüggések figyelembevételével akkor jogsértő, ha a híresztelő tudott a közlés valótlanságáról vagy arról azért nem szerzett tudomást, mert nem tanúsította az adott helyzetben elvárható gondosságot a mástól szerzett információk ellenőrzésével kapcsolatban.

[95] A Kúria Pfv.20900/2017/10. számú ítéletének elvi tartalmában kifejezésre juttatta azt a jogértelmezési gyakorlatot, amely szerint a sajtószerv folyamatban lévő eljárásról is tudósíthat, ennek során nem köteles a hatóságok által kiadott iratok, bizonyítékok tartalmát megkérdőjelezni, azokat a véleménynyilvánítás keretei között értékelheti. A Kúria azonban feltételül szabja az értékelés és a beszámoló tartalmához, hogy a közlemény egészéből ki kell tűnnie, hogy az eljárás milyen szakaszban van.

[96] A Pfv.20050/2023/5. számú ítéletben foglalt értelmezésnek megfelelően folyamatban lévő büntetőeljárásra vonatkozó közlés esetén annak összhangban kell állnia az adott eljárás aktuális állásával, nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást, tiszteletben kell tartani az ártatlanság védelmének alapelvét.

[97] Az I. rendű alperes nem tett eleget tett a reá vonatkozó, előbbi gondossági követelményeknek. Az ügyészség sajtóközleményét olyan torzított tartalommal jelenítette meg, hogy a gyanú kiterjed a felperes ingatlanának teljes kerítésével kapcsolatos közpénzfinanszírozásra. A rendelkezésre álló peradatok alapján a Magyar Nemzet információit sem ellenőrizte, ezért nem hivatkozhat arra, hogy eleget tett a tényellenőrzésre vonatkozó gondossági követelményeknek.

[98] Az ítélezési gyakorlatban a kifejezésmóddal kapcsolatban engedett fokozás, provokatív célzás, túlzás olyan megengedett, a sajtószerv szerkesztési szabadságába tartozó eszköz, amely bizonyos határok között mozog, azonban nem eredményezheti a tartalom lényegi megváltozását. A kerítés megépítésének közpénzből finanszírozására vonatkozó közlés a jelen esetben nem túlzó kifejezésmódnak, hanem bizonyítatlan ténytartalomnak minősül, ezért közzététele jogsértő, nem vonatkozik rá a véleménynyilvánítás szabadsága.

[99] Ebből következően a sajtóközlemény vonatkozó része jogsértő, és az elsőfokú bíróság helyesen rendelte el a helyreigazítását.

[100] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából megállapítható, hogy bizonyos peradatokat iratellenesen vett figyelembe. A cikket nem teljesen szöveghűen közölte, és a felperes a kereseteket nem módosította (indokolás [8] bekezdés), ennek azonban a felülbírálat szempontjából nem volt jelentősége, és a másodfokú ítélet a cikk vonatkozó részeit már helyes szövegezéssel tartalmazza.

[101] A másodfokú bíróság észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg a pernyertesség-pervesztesség arányát. A felperes három szövegrészt sérelmezett, ebből azonban kettő azonos szövegtartalmú volt (a gyanú részét képezi, hogy közpénzből épült a birtokát körülvevő kerítés, illetve közpénzből épült a felperes birtokát körülvevő kerítés). Annak ellenére, hogy a helyreigazítási kérelemben ismétlődve szerepelt a kerítésépítésre vonatkozó állítás, figyelembe kellett volna venni, hogy az a szövegben csak egyszer jelent meg.

[102] A felperes kereseti kérelmeit pedig – a tartalmi azonosság miatt – úgy kellett volna értékelni, hogy összesen két állítás helyreigazítását kérte. Emiatt a pernyertessége nem 2/3, hanem 1/2 és a perköltséget is ennek megfelelően kellett volna megosztani a felek között.

[103] A felperes által felszámított 180.000 forint + áfa 50%-a 114.300 forint, az alperesek által bejelentetthez képest megítélhető perköltség pedig 28.000 forint + áfa 50%-a, 17.780 forint. Az ítéltábla ennek megfelelően, és az összegek egybeszámításával megváltoztatta a marasztaló rendelkezést.

[104] Ezért az elsőfokú eljárásban a felperes 50%-ban, az I. rendű alperes 50%-ban, a II. rendű alperes 100%-ban pernyertes. A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdése és a 82. § (2) bekezdése értelmében döntött a felek ügyvédi munkadíjából álló elsőfokú perköltségének megfizetéséről.

[105] Az alperesek nem egységes pertársak, de a perköltség követelést egyetemlegesen támasztották, ezért az ítéltábla a kérelem korlátai között rendelkezett a teljesítés módjáról.

[106] A munkadíjak összege a felperes esetében az Ükr. 2. § (1) bekezdés *a)* pontján, az alperesek tekintetében a 3. § (2) bekezdésén és a 4. § (6) bekezdésén alapult.

[107] A másodfokú eljárásban a fellebbezési pertárgy tekintetében a felperes teljes pernyertesnek tekintendő. A megbízási szerződés alapján 3 munkaórát számított fel, amely 120.000 forint + áfa díjkövetelést eredményezett. Az ítéltábla a Pp. 82. § (2) bekezdése szerint eljárva a 83. § (1) bekezdése szerint kötelezte a II. rendű alperest a felperes javára a költség megfizetésében.

[108] Az elsőfokú bíróság helytelenül határozta meg a fizetendő kereseti illeték összegét is.

[109] A felperes az egyszerű pertársaságot alkotó alperesek egyetemleges marasztalását kérte és mindkettőjükkel szemben teljesen azonos kereseti kérelmet terjesztett elő.

[110] Nyilatkozatai szerint a II. rendű alperessel szemben nem kizárólag a perköltség megfizetésére irányuló követelésre szorítkozott, hanem sajtó-helyreigazítást is kért. Ezzel azonos módon az I. rendű alperest is kérte a helyreigazításra és a perköltség megfizetésére kötelezni. A perbeli igény egyetemleges támasztásával kifejezetten eltért a sajtóperekben kialakult gyakorlattól, amely alapján a szerkesztőséggel szemben a helyreigazítást, a kiadóval szemben pedig a perköltségben marasztalást célzó kereset lehet eredményes (a Kúria Pfv.20242/2013/8. számú határozata). Egyetemleges marasztalásuk nem lehetséges, mert az alperesekkel szemben csak különböző igények érvényesíthetőek. Ezért a jogi képviselővel eljáró felperes keresetét csak úgy lehetett értelmezni és kezelni, hogy a felperes ugyan tévesen, de mindkét alperes ellen előterjesztette a helyreigazítási igényt.

[111] Az illeték többszörözése az egyetemlegesen előterjesztett igények esetében egységes pertársaság esetén kizárt, azonban a jelen esetben az alperesek nem vitatottan egyszerű pertársak. Ezért a kifejezetten egyetemleges marasztalásukra irányuló követelést két, azonos tartalmú keresetként kellett elbírálni a személyi és tárgyi keresethalmazat szabályai alapján.

[112] A felperes tehát valójában mindkét alperessel szemben azonos tartalmú keresetet terjesztett elő, és az alperesek nem egységes pertársak.

[113] A felperes mindkét alperessel szemben azonos tartalmú keresetet terjesztett elő, és az alperesek nem egységes pertársak. Ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés *b)* pontja, a 42. § (1) bekezdés *a)* pontjának *ab)* alpontja szerint számított, személyenként 31.500 forint illetéket kellett volna alapul venni. A 63.000 forint kereseti illetékből a II. rendű alperes által az államnak fizetendő kereseti illeték összege 15.750 forint, a fennmaradó 47.250 (15.750 +31.500) forint kereseti illeték megfizetésére a bíróság a felperest kötelezte.

[114] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta.

[115] A 600.000 forint fellebbezett érték után számított 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére a főtárgy tekintetében teljes pervesztes I. rendű alperesre tekintettel a II. rendű alperest kötelezte az állam javára. A döntés jogi alapja a Pp. 101. § (1) bekezdése, 102. § (1) bekezdése, az Itv. 39. § (3) bekezdés *c)* pontja, a 46. § (1) bekezdése, és a 62. § (1) bekezdés *f)* pontja.

[116] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától –

számított 60. napon esedékes. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájának száma 10032000-01070044-09060018.

[117] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest és a II. rendű alperest, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak a megjelölt határidőben önként nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2025. szeptember 18.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Stecbauer Anita s.k.
bíró